

Sygn. akt I C 27/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący SSR (del.) Maja Sawicz

Protokolant : Dorota Malinowska

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2019 roku w Świdnicy

sprawy z powództwa **Związku (...) z siedzibą w W.**

przeciwko A. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego A. M. na rzecz strony powodowej Związku (...) z siedzibą w W. kwotę 14.045,10 zł (czternaście tysięcy czterdzieści pięć złotych 10/100)

z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 1.650,68 zł od dnia 21.08.2015 r. do dnia zapłaty;
- 1.650,68 zł od dnia 24.11.2015 r., do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 23.02.2016 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 24.05.2016 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 23.08.2016 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 22.11.2016 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 22.02.2017 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 23.05.2017 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 17.08.2017 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 22.11.2017 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 22.02.2018 r. do dnia zapłaty;
- 1.087,28 zł od dnia 22.05.2018 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 1250 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 27/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 czerwca 2018 r. strona powodowa Związek (...) w W. wystąpiła z powództwem przeciwko A. M. prowadzącemu Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe w W. o zasądzenie od pozwanego kwoty 14 045, 10 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot:

- 1.650,68 zł od dnia 21.08.2015 r. do dnia zapłaty;
- 1.650,68 zł od dnia 24.11.2015 r., do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 23.02.2016 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 24.05.2016 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 23.08.2016 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 22.11.2016 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 22.02.2017 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 23.05.2017 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 17.08.2017 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 22.11.2017 r. do dnia zapłaty;
- 1.072,94 zł od dnia 22.02.2018 r. do dnia zapłaty;
- 1.087,28 zł od dnia 22.05.2018 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona powodowa podniosła, że dochodzona kwota jest bezsporna i oczywista, gdyż pozwany nie kwestionował jej wysokości wynikających z faktur wystawionych w oparciu o umowę łączącą strony. Strona powodowa podniosła też, że pismem z dnia 7 maja 2018 r. wezwała pozwanego do zapłaty, ale bezskutecznie.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym z dnia 6 grudnia 2018 r. (k.64) Sąd Okręgowy w (...) uwzględnił powództwo w całości.

Z zachowaniem ustawowego terminu **pozwany zaskarżył w całości wydany nakaz zapłaty wnosząc sprzeciw (k.68)**, w którym wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany przyznał, że zawarł ze stroną powodową umowę, która jest podstawą dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia. Zaprzeczył natomiast, żeby był zobowiązany do zapłaty należności objętej pozwem. Pozwany zarzucił, że strona powodowa wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 6 kc i art. 232 kpc nie udowodniła faktu odtwarzania przez niego fonogramów i wideogramów muzycznych w okresie obowiązywania umowy, co czyni zgłoszone żądanie bezzasadnym.

Ponadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia przyjmując, że wniesienie pozwu w dniu 28 czerwca 2018 r. uchybiło terminowi dochodzenia roszczenia za miesiąc maj 2015 r.

W piśmie z dnia 25 stycznia 2019 r. (k.84) strona powodowa podtrzymując dochodzone roszczenie podniosła, że roszczenie objęte pozwem jest klasycznym roszczeniem kontraktowym mającym podstawę w umowie stron a nie roszczeniem o ochronę praw wynikającym z popełnionego przez pozwanego deliktu, a wynagrodzenie należne producentom ma formę ryczałtu, który jest niezależny od tego jak często pozwany z fonogramów korzysta. W interesie pozwanego było wypowiedzenie umowy w momencie zaprzestania publicznego odtwarzania fonogramów.

Ponadto podpisanie przez pozwanego umowy było następstwem przeprowadzonej w dniach 21 i 24 stycznia 2015 r. kontroli w lokalach należących do pozwanego w zakresie legalności odtwarzania fonogramów i wideogramów.

Strona powodowa podniosła też, że zarzut przedawnienia jest niezasadny, ponieważ zgodnie z § 6 ust.1 umowy generalnej zawartej przez strony w dniu 24 stycznia 2015 r. płatność wynagrodzenia przewidywana była w okresach kwartalnych do 21-ego dnia miesiąca następującego po zakończeniu okresu, którego dotyczy rozliczenie. Zatem pozew został wniesiony przed przedawnieniem roszczenia wynikającym z faktury nr (...), której płatność powinna zostać dokonana w sierpniu 2015 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 stycznia 2015 r. strona powodowa Związek (...) w W. zawarła z A. M. prowadzącym Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe w W. umowę nr (...) o odtwarzanie przez pozwanego jako użytkownika fonogramów i wideogramów muzycznych oraz artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych w miejscach i na warunkach określonych w załączniku nr 1 (§ 3 umowy). Strony ustaliły, że wynagrodzenie z tytułu odtwarzania płatne będzie miesięczne w stawce określonej w załączniku do umowy i będzie podlegało waloryzacji co roku stosownie do średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych publikowanych przez Prezesa GUS za ostatni rok zgodnie z art. 110 ust. 8 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (§ 4 umowy). Pozwany zobowiązał się do płatności wynagrodzenia kwartalnie do 21 dnia miesiąca następującego po zakończeniu okresu, którego roszczenie dotyczy w drodze przelewu bankowego na oznaczony w umowie rachunek strony powodowej prowadzony przez Bank (...) S.A w W.(§ 6 umowy).

Strony ustaliły, że pozwany zapłaci stronie powodowej wynagrodzenie za odtwarzanie przez pozwanego fonogramów i wideogramów muzycznych oraz artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych w lokalach oznaczonych załącznikami nr(...) w wysokościach kolejno – 2236, 76 zł i 1526, 88 zł. Zgodnie z załącznikiem nr (...)miejszem objętym umową był (...) W. przy ul. (...) w W. należący do powoda. Strony postanowiły, że źródłem odtwarzania będzie radio, a stawka bazowa wynagrodzenia została oddzielnie ustalona za odtwarzanie fonogramów w wysokości 160, 05 zł i za artystyczne wykonanie utworów muzycznych i słowno-muzycznych w wysokości 160, 05 zł, łącznie 320, 10 zł miesięcznie.

Natomiast załącznik nr(...) obejmujący lokal przy tej samej ulicy ale zakres: K. C. M., w którym również źródłem odtwarzania fonogramów miało być radio stawka bazowa została ustalona: za odtwarzanie fonogramów w wysokości 63, 62 zł a za artystyczne wykonanie utworów muzycznych i słowno-muzycznych w wysokości 63, 62 zł, łącznie 127, 24 zł miesięcznie

Dowód: umowa nr (...) z dnia 24 stycznia 2015 r. wraz z załącznikami nr 1 k. 29 do 32.

Zawarcie umowy poprzedzone było kontrolą lokali pozwanego, podczas których stwierdzono kolejno w dniu 21 stycznia 2015 r. i 24 stycznia 2015 r. odtwarzanie radia w przedmiotowych pomieszczeniach. W imieniu pozwanego protokoły kontroli podpisał pracownik.

Dowód: protokoły kontroli z dnia 21.01.2015 r. i 24.01.2015 r. k- 86,87.

Za świadczenie usług strona powodowa wystawiła kolejno faktury nr:

- (...) z dnia 31.07.2015 r. na kwotę 1650, 68 zł płatną do dnia 20.08.2015 r.;
- (...) z dnia 09.11.2015 r. na kwotę 1650, 68 zł płatną do dnia 23.11.2015 r.;
- (...) z dnia 08.02.2016 r. na kwotę 1072, 94 zł płatną do dnia 22.02.2016 r.;
- (...) z dnia 09.05.2016 r. na kwotę 1072, 94 zł płatną do dnia 23.05.2016 r.;

- (...) z dnia 08.08.2016 r. na kwotę 1072, 94 zł płatną do dnia 22.08.2016 r.;
- (...) z dnia 07.11.2016 r. na kwotę 1072, 94 zł płatną do dnia 21.11.2016 r.;
- (...) z dnia 07.02.2017 r. na kwotę 1072, 94 zł płatną do dnia 21.02.2017 r.;
- (...) z dnia 08.05.2017 r. na kwotę 1072, 94 zł płatną do dnia 22.05.2017 r.;
- (...) z dnia 02.08.2017 r. na kwotę 1072, 94 zł płatną do dnia 16.08.2017 r.;
- (...) z dnia 07.11.2017 r. na kwotę 1072, 94 zł płatną do dnia 21.11.2017 r.;
- (...) z dnia 07.02.2018 r. na kwotę 1072, 94 zł płatną do dnia 21.02.2018 r.;
- (...) z dnia 07.07.2018 r. na kwotę 1087, 28 zł płatną do dnia 21.05.2018 r.;
- (...) z dnia 07.07.2018 r. na kwotę 1087, 28 zł płatną do dnia 21.05.2018 r.;

dowód: faktury nr: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) k. 32 do 43.

Wobec braku zapłaty za poszczególne faktury strona powodowa wezwała pozwanego pismem z dnia 7 maja 2018 r. do zapłaty zaległości w łącznej kwocie 13 050, 68 zł wyznaczając ostateczny termin na dzień 7 dni od doręczenia wezwania. Wyznaczony pozwanemu termin upłynął bezskutecznie.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 07.05.2018 r. k.44.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jest zasadne w całości.

Strona powodowa w niniejszej sprawie domagała się od pozwanego zapłaty kwoty 14 045, 10 zł z tytułu wynagrodzenia wynikającego z umowy o odtwarzanie fonogramów i wideogramów i tym samym ochrony praw autorskich.

W myśl przepisu art. 85. ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. tekst jedn. z 2006 roku, Nr 90, poz. 631 z późn. zm.) każde artystyczne wykonanie utworu lub dzieła sztuki ludowej pozostaje pod ochroną niezależnie od jego wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia.

Zgodnie z naczelną zasadą wynikającą z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Pozwany nie kwestionował treści i faktu zawarcia umowy oraz wysokości dochodzonego roszczenia. Podniósł natomiast zarzut potrącenia należności za maj 2015 r. oraz nieudowodnienie przez stronę powodową faktu odtwarzania przez niego fonogramów i wideogramów muzycznych w okresie obowiązywania umowy. Jako dowód w sprawie wskazał przesłuchanie stron. Jednak wezwany na termin kolejnych dwóch rozpraw nie stawiała się i nie usprawiedliwił swojej nieobecności.

Pozwany swoim działaniem – udostępnianiem muzyki w należących do niego lokalach był upoważniony na podstawie zawartej przez strony umowy do rozpowszechnienia utworu, a jak wskazuje art. 6 ust.1 punkt 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych – utworem rozpowszechnionym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został w jakikolwiek sposób udostępniony publicznie. W pojęciu rozpowszechniania utworu mieści się publiczne udostępnienie w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym. Pozwany odtwarzając muzykę w należących do niego lokalach niewątpliwie publicznie ją rozpowszechniał, bo każdy kto w pomieszczeniach pozwanego znalazł się mógł bez żadnych przeszkód ją usłyszeć.

Do roszczenia objętego pozwem stosuje się przepisy obowiązujące w dacie zawarcia umowy sąd w myśl art. 79 ust. 1 pkt 3 ppkt b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa: naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu.

Z roszczeniami wymienionymi w art. 79 wystąpić może organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (co wynika z art. 105 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych) w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem.

W myśl artykułu 104 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. tekst jedn. z 2006 roku, Nr 90, poz. 631 z późn. zm.) organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, zwanymi dalej "organizacjami zbiorowego zarządzania", w rozumieniu ustawy, są stowarzyszenia zrzeszające twórców, artystów wykonawców, producentów lub organizacje radiowe i telewizyjne, których statutowym zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych im praw autorskich lub praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy.

Organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi jest więc stowarzyszenie, które uzyskało zezwolenie ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego na podjęcie działań zastrzeżonych w ustawie dla organizacji zbiorowego zarządzania. Niewątpliwym jest, iż strona powodowa takie zezwolenie Ministra Kultury i Sztuki uzyskała i wobec tego posiada legitymację czynną w niniejszej sprawie, czego pozwany nie kwestionował.

Naruszeniem autorskich praw majątkowych jest – zgodnie z poglądem wyrażonym w Komentarzu do art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych autorstwa J. B. i innych – takie działanie, które można kwalifikować jako wkroczenie w zakres cudzego prawa majątkowego (monopolu eksploatacyjnego na konkretny utwór).

Naprawienie szkody może nastąpić poprzez zapłatę ryczałtowej sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Ustawodawca ma tu na myśli wynagrodzenie za zgodę na korzystanie analogiczne do tego, jakie skutkowało naruszeniem prawa autorskiego.

Należy zaakceptować pogląd wyrażony w wyroku Sąd Apelacyjny w Katowicach z dnia 9 listopada 2005 r., I ACa 1155/05, opubl. LEX nr 164631 - mając na uwadze uregulowanie art. 79 ust. 1 prawa autorskiego, przyznające autorowi, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, szereg uprawnień, w tym roszczenie o wydanie uzyskanych przez naruszającego korzyści albo zapłatę wielokrotności stosownego wynagrodzenia, przyjąć można, iż oba powyższe roszczenia stanowią swoistą sankcję cywilną za dokonane naruszenie praw autorskich wynikającą z założenia, że w żaden sposób nie powinno się opłacać bezprawne naruszenie cudzego prawa majątkowego. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę również zgadza się, iż za naruszenie praw autorskich na naruszydca powinna być nałożona sankcja. Taką sankcją jest w tej sprawie, zgodnie z wnioskiem strony powodowej, zapłata wynagrodzenia, do którego pozwany zobowiązany został umową z dnia 24 stycznia 2015 r., którego wysokość również nie była przez pozwanego nie kwestionowana.

Podstawą jednak roszczenia strony powodowej jest umowa łącząca strony z dnia 24 stycznia 2015 r., która została zawarta przez strony po dwukrotnej kontroli lokali pozwanego i stwierdzeniu odtwarzania w nich radia przez głośniki. Co więcej, pozwany w treści umowy zobowiązał się zapłacić stronie powodowej wynagrodzenie za dotychczasowe bezumowne odtwarzanie fonogramów bez wiedzy i zgody strony powodowej. Fakt ten daje podstawy do przyjęcia, że w przedmiotowych lokalach możliwe jest odtwarzanie fonogramów zgodnie z umową. Ponadto umowa nie zobowiązywała strony powodowej do doglądania i kontrolowania realizacji umowy przez pozwanego. Umowa ta ma

charakter zbieżny do umowy o usługi (art. 734 kc w z zw. z ar. 750 kc) , a wynagrodzenie przewidziane jest w sposób ryczałtowy. Stąd zarzut pozwanego, że strona powodowa skutecznie nie udowodniła dochodzonego roszczenia, gdyż nie wykazała, aby pozwany faktycznie odtwarzał fonogramy – Sąd uznał za chybiony.

Sąd uznał także za nietrafny zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego. Jak słusznie zauważyła strona powodowa, wynagrodzenie przewidziane w § 6 umowy z dnia 24 stycznia 2015 r. pozwany obowiązany był uiszczać przelewem kwartalnie do 21-dnia miesiąca następującego po zakończeniu okresu, którego roszczenie dotyczy. Zatem należność za maj 2015 r. winna być uiszczona do 21 sierpnia 2015 r. i w dacie wniesienia pozwu nadal była wymagalna.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie uznał powództwo za zasadne w całości. Sąd zasądził odsetki ustawowe od daty wymagalności należności z okresy rozliczeniowe wynikające z poszczególnych faktur (art. 481 § 1 kc).

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w treści art. 98 § 1 i 2 k.p.c., zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić stornie wygrywającej koszty procesu.